

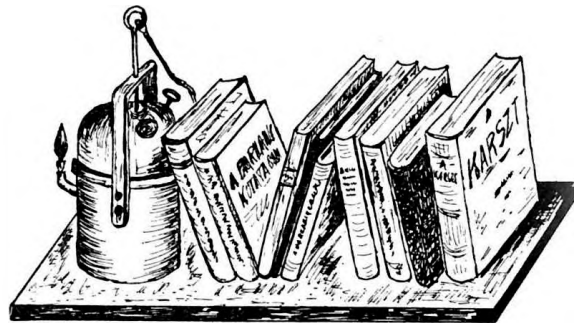
A kitüntetett „Vecsem-brigád” néhány tagja a zomboly szájánál (Kunkovács L. felv.)

felfedezésének kezdeményezője, szervezője és vezetője volt.

A közgyűlés a kollektív munka elismerésére alapított *Vass Imre oklevéllel* tüntette ki a

Vecsembütki-zomboly kutatóit, akik az elmúlt években igen eredményesen dolgoztak a zomboly további szakaszainak feltárásán. A korábban 83 méter mélységig ismert barlangban nehéz bontási munka árán 250 méter mélységbe jutottak le, s ezzel nemcsak hazánk, hanem az egész Kárpát-medence legmélyebb aknabarlangját tették a tudományos kutatások számára hozzáférhetővé.

D. Gy.

A SZPELEOLÓGUS KÖNYVESPOLCA

N. A. GVOZGYECKIJ: A KARSZTKUTATÁS PROBLÉMÁI ÉS A GYAKORLAT

Újabb értékes művel gazdagodott a karsztokkal foglalkozó szakemberek könyvtára. Moszkvában a Míszly Kiadó gondozásában 1972-ben a fenti címmel egy fehér műbőr borítású, közel négyszáz oldalas új karsztudományi kiadvány jelent meg.

A szerző, Nyikolaj Andrejevics Gvozgyeckij a Moszkvai Állami Egyetem földrajzi tanszékének tanára. Új könyvét elsősorban a karsztokkal foglalkozó tudományos és gyakorlati szakembereknek szánta, de hasznosan forgathatják azt a barlangkutatók és a karsztos tájakat kedvelő turisták is.

Revezetesként a könyv első fejezetében a szovjet karsztstudomány történelmi kibontakozásáról olvashatunk, majd a második terjedelmesebb fejezet a karsztok tanulmányozásának különböző módszereit tárgyalja. Címzavak e fejezetből: geológiai és geomorfológiai megfigyelések a terepen, felszíni és felszín alatti szerkezeti vizsgálatok, az eredmények grafikus ábrázolása, a karsztok térképezése, laboratóriumi kísérletek, geofizikai eljárások, matematikai módszerek stb.

A harmadik fejezetben a szerző a karsztos folyamatok kémiájával foglalkozik. Ebből kiderül, hogy a Szovjetunióban már századunk elején A. A. Kruber mennyiségi karsztdenudációs vizsgálatokat végzett, hasonló vizsgálatok a nyugati országokban csak fél évszázaddal később a francia Corbel munkássága nyomán terjedtek el.

A negyedik fejezet címe: A geológiai és geográfiai feltételek, valamint a földrajzi környezet más tényezőinek befolyása a karsztok fejlődésére. A szerző rámutat arra, hogy ez a hatás kétirányú: a karszt sajátos denudációja is visszahat a környezetére. A következő fejezetekben az író sorra veszi a felszíni és a mélybeli karsztos formakincset, sok forrásmű felhasználásával ismerteti a keletkezésükre vonatkozó magyarázatokat.

A könyv egyik legérdekesebb fejezete a nyolcadik. Amelyben a szerző a karsztok tipizálási problémáival foglalkozik, majd utána a karsztok körzetesítésének különböző megoldásait ismerteti és bírálja.

A tizedik fejezet dióhéjban a karsztok földrajzi elterjedését tárgyalja, majd gyakorlati témákat fesszeget: a karszt és az építkezések, bányaművelések összefüggéseit.

A könyvet ötven oldalnyi — fejezetenként csoportosított — irodalomjegyzék zárja.

Gvozgyeckij professzor legújabb műve igen értékes, tanulságos kézikönyv az oroszul tudó szakembereink számára, de azok a tagtársaink is gyümölcsözően forgathatják, akik még kevésbé járatosak az orosz nyelvben: az ábrák alatti szövegek segítséget nyújtanak a karszt- és barlangtani szakkifejezések elsajátításához.

Dr. Balázs Dénes

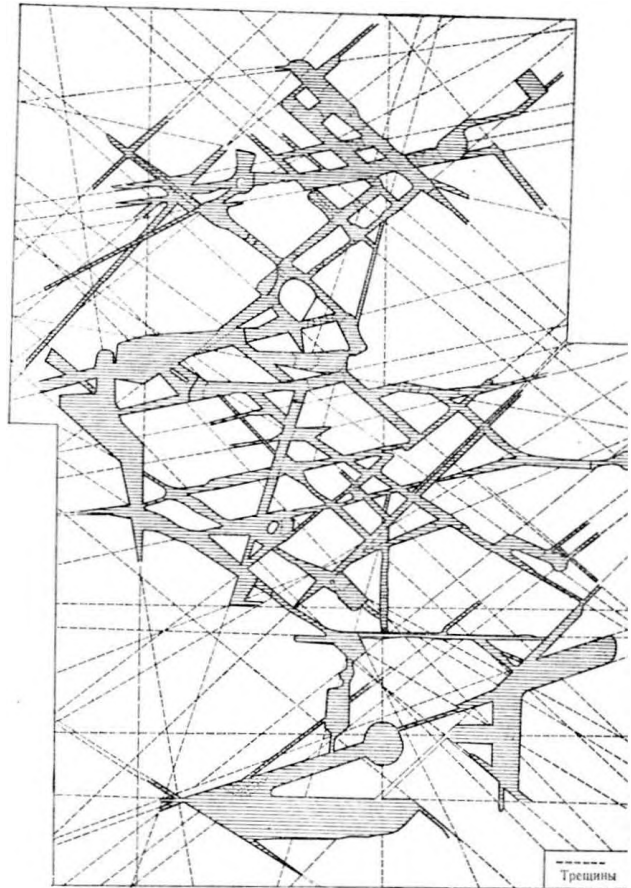

MENTÉSI KRÓNIKA 1972

1972. március 27-én röviddel éjfél után a Budapesti Rendőrfőkapitányság központi ügyelete riasztotta a Bárlangi Mentőszolgálatot négy, barlangban eltűnt kislány mentése végett. Mentőszolgálatosaink egész éjszakai kutatás után kimentették a *Ferenc-hegyi-barlangból* az oda bemerészkedett és az áttekinthetetlen labirintus szakadécai között — gyertyák elfogytával — teljes sötétben, súlyos életveszélyben tapogatózó négy kislányt.

1972. április 3-án a Budapest V. kerületi Rendőrfőkapitányság fordult segítségért a Bárlangi Mentőszolgálat vezetőjéhez három, barlangban eltűnt turista mentése érdekében. A Mentőszolgálat dorogi egysége hozta felszínre a *Legény-barlangból* az elveszetteket, köztük egy turistánőt, aki kötélszakadás miatt a barlang legmélyebb aknájának, a Sár-lyuknak fenekén rekedt életveszélyes helyzetben.

1972. április 8-án öt, barlangban eltűnt fiatalember kimentése végett riasztotta éjfél után a Bárlangi Mentőszolgálatot a Budapesti Rendőrfőkapitányság központi ügyelete. Egész éjszakai megfeszített munkával sikerült felkutatni és reggelre felszínre hozni a *Ferenc-hegyi-barlangban* eltűnt, zseblámpáik kimerültevel sötétben maradt és a kétségbeeséstől kimerült fiatalokat.

Gvozgyeckij professzor könyvéből átvett ábra: az Angara melléki Huduguni-barlang szerkezeti viszonyainak érdekes ábrázolási módja N. J. Szokolov szerint. A szaggatott vonalak a kőzet hasadékirányait, az árnyalt részek pedig a kialakult barlangfolyosókat mutatják. A budai barlangok további feltárásához hasznos segítséget jelentene az ilyen típusú szerkezeti térképek elkészítése.

1972. április 9-én két vakmerő és meggondolatlan diákturista zuhant bele a Remete-hegyi *Hétyluk-barlang* 21 m mély aknájába, a Feneketlen-zsombolyba. A két súlyos sérültet a barlangi mentőszolgálatosok megfeszített munkával hozták felszínre, és szállították le a hegyről a várakozó mentőautóba.

1972. április 24-én a Budapesti Rendőrfőkapitányság kérésére a *Mátyás-hegy keleti köfjéjtőjének* üregeit kutatták át a mentőszolgálatosaink eltűntek előkerítése érdekében.

1972. május 7-én egy kirándulócsoporthatár három tagja bemerészkedett a *Róka-hegyi-barlangba*, és ott egyikük kb. 30 m magasból a barlang függőleges nagy aknájának mélyére zuhant, a csoport másik tagja is veszélyes helyzetben a barlangban rekedt. A súlyos esonttöréseket szenvedett, sok sebből vérző